

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio XI. Utrùm, & quomodò permissio peccati cadat sub Providentiam
Divinam ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

197. Quæres 3. Utrum actiones materiales peccatorum, prout hæcenus diximus, subiciantur Providentiæ divinæ? Affirmativè. Ita D. August. Origen. D. Chrysost. D. Damascen. D. Cyprian. D. Thom. D. Prosper. & alii, quos citat, & sequitur P. Ruiz 1. p. de Providentia d. 2. sect. 6. à n. 7. Probatur primò autoritate Sacre Paginæ, & Sanctor. Patrum, de quibus supra à num. 132. quæ quidem à fortiori hîc locum habent.

198. Probatur secundò, quia magis distat ratio formalis peccati à causalitate, & voluntate Dei, quam actio materialis ipsius peccati; liquidem Deus vult, & causat rationem communem entis, actionis, volitionis, & alia prædicata, quæ non sunt rationi contraria, cum tamen voluntas Dei, aut ejus causalitas verari non possit circa formalem rationem peccati; sed illa major distantia non obstat, quominus ratio formalis peccati cadat sub Providentiam divinam, ut supra diximus; ergo neque sic à fortiori obstat ista minor distantia actionis materialis peccati, ut etiam sic cadat sub Providentiam divinam.

199. Probatur tertio, quia quidquid non sit casu, aut fortunâ, gubernatur Providentiâ; sed actiones materiales peccati non ita fiunt; liquidem non fiunt præter Scientiam, & intentionem Dei cognoscentis, & providentis; ergo subiciuntur ejus Providentiæ.

200. Quæres 4. Utrum actiones materiales peccatorum sint à Deo provisæ? Affirmativè. Probatur, quia Deus in actionibus materialibus peccatorum exercet aliquid Providentiæ causalitatis, & voluntatis, quod non exercet circa rationem formalem peccatorum; sed hæc potest dici à Deo provisæ, ut diximus; ergo & illæ.

201. Quæres 5. Utrum magis repugnet Providentiæ divinæ physicè prædeterminare ad actiones materiales peccatorum, quam physicè prædeterminare ad actiones bonas? Affirmativè. Probatur, quia ad has solum repugnat titulo libertatis; ad illas autem & titulo libertatis, & horrore malitiæ; ergo &c.

SECTIO XI.

Utrum, & quomodo permissio peccati cadat sub Providentiam Dei?

202. **D**IFFICULTAS 1. Utrum permissio peccati cadat sub divinam Providentiam? Affirmativè. Probatur, quia, ut supra diximus, peccata & formaliter, & materialiter sumpta cadunt sub Providentiam divinam; ergo à fortiori eorum permissio.

203. **D**IFFICULTAS 2. Utrum Deus voluerit permittere peccatum ex intentione bonorum, quæ occasione peccati poterant evenire? Affirmativè. Probatur primò ex Scriptura Gen. 45. Non vestro consilio, sed Dei voluntate hîc missus sum; ergo Deus Josephi venditionem permisit ex intentione colligendi bona illius, & suorum fratrum. Et 2. Reg. 24. Addidit furor Domini irasci contra Israel, commovitq. David in eis dicentem: Vade numerâ Israel; sed ira Dei est voluntas puniendi; ergo ex hac intentione permisit Deus illud peccatum. Et Rom. 9. Sustinuit in multa patientia vasa iræ, ut ostenderet divitiis gratia sua in vasa misericordiæ; ergo per-

Tom. I.

misit Deus inimicitiam Judæorum ex intentione vocandi gentes.

204. Probatur secundò, quia concedendus est Deo modus volendi convenientior suæ Sapientiæ, Bonitati, & Potentiæ; sed talis est velle permissionem peccatorum ob altiora bona; minus enim conveniens foret eisdem Attributis, velle permissionem ex illa tantum ratione, quia non tenetur impedire peccata; ergo &c. Confirmatur, quia nisi permissio peccati procederet ex intentione consequendi finem prædestinationis, non esset ejus effectus; sed est prædestinationis effectus, ut infra dicemus; ergo &c.

205. Dices cum P. Vasq. hic q. 22. art. 2. in comment. Pœnitentia, Martyrium, & similia bona, quæ Deus colligit occasione peccati, non amantur voluntate antecedente, sed consequente ipsum peccatum prævisum; ergo Deus non vult permissionem ipsius peccati ex intentione talium bonorum. Respondeo licet Deus sic amet pœnitentiam, Martyrium, & similia, non tamen ad eam volitionem supponi prævisionem peccati ut absolute futuri, sed conditionaliter, quod foret, positis talibus circumstantiis, ideoque posse intentionem efficacem talium bonorum esse rationem motivam ad permittenda talia peccata. Addo multa bona provenire per Providentiam Dei ex occasione peccatorum, quæ tamen non sunt volita voluntate consequente, cum eorum bonitas non necessariò supponat peccata, cujusmodi sunt Incarnatio, si volita fuit occasione peccati; ferventior Dei amor, & profundior humilitas, aliæque bona, quæ Deus sæpè colligit occasione peccati.

206. **D**IFFICULTAS 3. Utrum ex peccatorum permissione colligatur major Mundi perfectio, sitque MUNDUS perfectior occasione peccatorum? Affirmativè. Ita D. Thom. 1. p. q. 22. art. 2. ad 2. & infra q. 48. art. 2. ad 3. & lib. 3. contr. gent. cap. 71. Alexand. 1. p. q. 38. memb. 4. Albert. 1. p. q. 27. de malo memb. 5. ad 1. Richard. in 1. dist. 46. a. 1. q. 6. D. Bonav. ibid. & alii, quos citat, & sequitur P. Ruiz 1. p. d. 2. de Provid. sect. 4. n. 1. Probatur primò autoritate Scripturæ Ecclesiast. 3. Didici, ait, quod omnia opera, quæ fecit Deus, perseverent in perpetuum; non possumus eis quidquam addere, vel auferre, quæ fecit Deus, ut timeatur: nempe veneratione, admiratione, & reverentiâ divinæ Sapientiæ, Bonitatis, & Potentiæ, ne quis audeat non solum reprehendere, sed neque minus perfectum putare.

207. Probatur secundò ex Sanctis Patribus D. Aug. lib. de quant. Anim. cap. 33. Dei justitiâ factum est, inquit, ut non modo sint omnia, sed etiam sic sint, ut omnino melius esse non possint. Et in Enchirid. cap. 27. Melius, ait, judicavit de malis bona facere, quam mala nulla esse permittere. Et Hugo Victor. lib. 1. de Sacram. fidei p. 4. cap. 23. Et diximus, ait, quod majus bonum est esse bonum ex malo, & bono, quam ex solo bono. Permitti itaq. mala debuerunt, ut essent, quoniam, ut essent, id bonum erat, ex quibus bonum futurum erat. Et D. Ansel. in Elucidar. col. 4. ubi de malis Angelis: Cum Deus præficeret, ait, eos tales futuros, quare creavit eos? Propter ornatum sui operis; ergo &c.

208. Probatur secundò rationibus: Prima, quia Deus de facto semper eligit, & facit opus, quod est simpliciter optimum respectu totius Universi; sed elegit de facto Universum, in quo permitterentur peccata, ut eorum occasione colligerentur majora bona ab ipso Deo; ergo hoc Universum prout sic est optimum, consequenterque perfectius, quam foret, si Deus nulla peccata permitteret.

Y 2

Confi-

Confirmatur primò, quia si peccata non permitterentur, defuisset Univerſo ſummum bonum Incarnationis: Beatiffima ſemper Virgo MARIA: abundantiora gratiæ dona hominibus ea occasione collata, ut ubi abundavit delictum, ſuperabundaret & gratia, idque ob infinita merita Redemptoris, & ad illius gloriam accidentalem augendam; ergo &c. Secundò, quia occasione peccatorum melius oſtendit Deus ſupremum dominium ſuorum donorum, debilitatem humanarum virium, gratiam gratuitam, eximiam miſericordiam, patientiam, longanimitatem, clementiam, amorem virtutis, odium peccati, juſtitiam diſtributivam, & punitivam, & præ omnibus potètiā, ſapientiam, & bonitatem, quibus ſciat, velit, & poſſit ex malis bona colligere, quæ omnia defuiſſent, ſi peccata non permitterentur; ergo &c.

209. Probatur tertio, quia reſpectu cujuſque totius major perfectio eſt integritas omnium ejus partium, virium, & potentiarum, quàm multiplicatio, vel augmentum præſtantiorum tantum partium, ac potentiarum, illis, quæ minùs perfectæ ſunt, deficientibus; ſed ſi non permitterentur peccata, quædam partes, & ac potentiæ minùs perfectæ deficerent Univerſo; ergo ſine illis maneret Univerſum imperfectius, quod cum illis perfectius eſt, utpotè magis integrum.

210. Probatur quarto, quia licet ad ſtatum ultimæ felicitatis convenientior ſit confirmatio in bono; ad ſtatum autem viatorum convenientius fuit, ut omnes (paucis exceptis) relinquerentur in manu conſilii ſui cum indifferentiâ & phyſicâ, & morali ad bonum, & ad malum; ſic enim ſuaviùs gubernatur hominum libertas; ergo perfectior evaſit Mundus ex permiſſione peccatorum.

211. Oppoſitum tenent aliqui cum Durand. in 1. diſt. 46. q. 2. P. 1. ſq. 1. p. q. 22. art. 2. in comment. & d. 107. cap. 3. & aliis: pro quibus. Objeicies 1. Ex D. Thom. in 1. diſt. 46. q. 1. art. 3. ad 6. quædam mala ſunt, inquit, quæ ſi non eſſent, univerſum perfectius eſſet: & inter hæc mala apponit malum culpæ; ergo ſenſit univerſum ex permiſſione peccatorum non eſſe perfectius. Reſpondeo D. Thomam, ut conſtat ex locis ejuſdem ſupra citatis, licet in ea fuerit ſententia, poſtea eam mutaviſſe, remeliùs conſideratâ.

212. Objeicies 2. Mala juxta bona ſolùm ea reddunt commendabiliora ſecundùm apparentiam, quatenùs clariùs elucent comparatione malorum; non autem ſecundùm exiſtentiam; ergo Univerſum ſecundùm exiſtentiam & ſimpliciter, non evaſit perfectius ex permiſſione peccatorum. Reſpondeo negando antecedens quoad ſecundam partem: mala enim etiam ſecundùm exiſtentiam reddunt bona commendabiliora: Primò, quia ipſamet apparentia conducit ad exiſtentiam, quatenùs ex illa melior cognitio comparatur, per quam profundius penetratur debilitas virium humanarum; neceſſitas gratiæ, excellentia virtutis aliique effectus pertinentes ad perfectionem Univerſi. Secundò, quia multa alia bona colliguntur ex permiſſione malorum independentè à relucentiâ, quæ conſurgit ex collatione bonorum cum illis, cujuſmodi ſunt Redemptio, oſtenſio divini miſericordiæ, juſtitie, clementie, poenitentia, martyrium, exercitia fidei, ſpei, & charitatis, aliæque permulta.

213. Objeicies 3. Bonum, quod privat peccatum, eſt perfectius, quàm quod ejus permiſſione acquiritur; ſiquidem majus bonum eſt innocentia, quàm poenitentia; ergo perfectius eſſet Univerſum ſine permiſſione peccati. Reſpondeo negando ante-

cedens, ad cujuſ probationem dicimus, innocentiam ſecundùm ſe majus bonum eſſe: at verò in ordine ad Univerſum, ejusque integritatem, ſuavitatem, ordinem, ac proportionem, majus bonum eſſe collectionem multarum virtutum, & donorum, quæ ex permiſſione peccati ſequuntur.

214. Inſtabis: Deus magis diligit hominem innocentem, quàm poenitentem; ergo etiam magis diligeret univerſum Mundum innocentem; conſequenterque perfectior eſſet Mundus innocens. Reſpondeo negando conſequentiam; diverſa ratio eſt: Primò, quia cum Mundus conſtituatur collectione omnium rerum, omnes ad ejus integritatem pertinent, ſicque ad eum pertinent plures virtutes, quæ ex permiſſione peccati ſequuntur, & ex quibus redditur perfectior: at non ita pertinent ad integritatem cujuſlibet hominis ſingularis, ſiquidem nullus conſtituitur collectione omnium rerum. Secundò, quia homo deficiens ab innocentia, totus redditur deterior, & odio dignus, quin ſit aliqua ejus pars, quæ occasione peccati reddatur perfectior: at verò Mundus pluribus partibus conſtat, quarum aliqua occasione peccati redduntur perfectiores. Tertio, quia hic, aut ille homo peccat, & non Mundus, ideoque reſpectu Mundi minus malum eſt peccatum, quò tollitur innocentia, licet reſpectu hominis peccantis ſit ſummum malum amittere innocentiam per peccatum.

215. Urgebis: Theſaurus non redditur prætioſior, imò ejus divitiæ minuuntur, ſi aurum, & lapides prætioſos tollas, ut argentum, & lapides minùs prætioſos apponas; ergo ſi Deus ad eundem, vel ad altiorum gradum gratiæ, & gloriæ totidem, aut plures prædeſtinatos perduceret abſque ullo peccato, retenta ſemper innocentia, quot de facto perducit permittendo peccata, multò prætioſior eſſet hominum communitas; conſequenterque Univerſum. Reſpondeo negando conſequentiam; diverſa ratio eſt, quia corpora, quæ non exigunt partes heterogeneas, qualia ſunt corpora inanimata, non redduntur perfectiora per additionem rerum minoris valoris, ſi per illas excludantur aliæ majoris valoris, & perfectioris, ut ſit in exemplo adducto: aliter verò eſt in corporibus, quæ partes heterogeneas exigunt, qualia ſunt viventia, præſertim animalia; ſic enim foret monſtroſus equus, ablatis pedibus, licet ei adderentur plura capita: & hujus generis eſt Univerſum, cui ſi Deus detraxiſſet illas partes, quæ ſupponunt peccata, eſſet imperfectius, licet ei Deus earum loco alias perfectiores multiplicaret.

216. Replicabis: Ex hoc ſolùm ſequitur, quod Univerſum eſſet extenſivè, non autem intenſivè perfectius; ergo &c. Reſpondeo negando ſequelam: integritas enim omnium bonorum, non ſolùm majorum, ſed etiam minorum eſt abſolutè majus bonum Univerſo, etiam intenſivè; neque enim equus eſſet intenſivè perfectior habens quatuor oculos ſine auribus, ſed abſolutè imperfectior, quàm habens duos oculos, & duas aures, licet hæ ſint oculis imperfectiores.

217. Objeicies 4. Mundus redditur abſolutè perfectior bono illo, quo ejus potiſſima pars, & caput redditur perfectius; ſed caput totius mundi eſt natura rationalis Angelorum, & hominum; hæc autem perfectior eſſet, ſi nullum daretur peccatum; ergo etiam ſine peccato perfectior eſſet mundus. Reſpondeo primò, majorem eſſe veram, ſervata proportionem cum cæteris partibus, & retentâ omnium integritate, non autem ſi hæc deſit, ut deſſet, ſi non permitterentur peccata, ut patet

patet ex dictis. Secundò negando majorem: major enim mundi perfectio constituitur, ut est opus Dei, per illud, quod potest afferre perfectiorem cognitionem Attributorum Dei: hæc autem esset imperfectior, si nullas Angelorum, aut hominum peccasset, ut patet ex dictis.

218. Objicies 5. D. Aug. lib. 3. de liber. arbit. cap. 5. Meliorem, ait, esse creaturam, quæ quamvis habeat liberam voluntatem, Deo tamen semper infixa, nunquam peccaverit; idemque repetit variis in locis; ergo Univerſum fuisset absolute melius, & perfectius, si nulla essent peccata. Respondeo D. Aug. cit. locis, sicut & in locis à nobis supra citatis, docere melius, ac perfectius esse creati utramque substantiam, & quæ peccatura præſciebatur, & quæ nunquam peccaverit.

219. Inferes: Ergo saltem dato, quod non defuisset Univerſo bonum Incarnationis, & Beatissima Virginis: aut præſcindendo à tali bono, mundus manebit imperfectior ex permissione peccatorum. Respondeo negando illationem; adhuc enim in facta suppositione defuissent mundo aliæ perfectiones, quæ supponunt peccata, & pertinent ad illius integritatem, ordinem, & pulchritudinem, & ad ostensionem divinatorum Attributorum.

220. Objicies 6. Bonum, quod Deus sibi vult innata inclinatione, & voluntate antecedente, est simpliciter perfectius, quam quod vult voluntate consequente, & quasi coactus; sed illo modo vult totius mundi perseverantiam in gratia, observationem legis, & gloriam æternam juxta illud 1. Tim. 2. Vult omnes homines salvos fieri: hoc autem modo vult permissionem peccati, reprobationem, & alia, quæ peccatum supponunt; ergo mundus foret perfectior, si omnes Angeli, & homines perseverarent in gratia, & consequerentur vitam æternam.

221. Respondeo majorem esse veram absolute, quatenus bonum, quod Deus vult innata inclinatione, & voluntate antecedente, potest obtineri per media, quæ per voluntatem antecedentem offeruntur: non autem ex suppositione, quatenus non obtinetur bonum per media, quæ vult offerre voluntas antecedens: sic enim simpliciter perfectius, & melius est, quod Deus vult voluntate consequente; nam ex suppositione, quod bonum voluntatis antecedentis non potest obtineri per media, quæ illa offert, perfectius, & melius est, quod obtineatur per media voluntatis consequentis, quatenus ex permissione peccatorum illa bona Deus colligit, quæ vult colligere, quod est melius ex suppositione peccatorum, licet ipse potius vellet non committi.

222. Objicies 7. Si mundo defuisset peccatum, adhuc ei non defuissent bona ex peccato sequenda; siquidem adhuc Christus Dominus haberet animum paratissimum ad redimendos homines peccatores, si tales forent: Justi essent parati ad martyrium, & ad penitentiam, si darentur Tyranni, & peccata; sicque de aliis; ergo adhuc deficiente peccato, non esset mundus imperfectior. Respondeo in facta suppositione, licet non defuissent habitus illarum virtutum, defuturos tamen earum actus, ex quibus mundus fit perfectior; ac proinde ex defectu permissionis peccatorum maneret imperfectior.

223. Objicies 8. Quod excedit perfectione substantiali, & per se, est absolute perfectius, quam quod excedit perfectione accidentali, & per accidens; sed deficiente omnino peccato, mundus excederet perfectione substantiali, & per se; nunc autem

exceditur perfectione tantum per accidens; & accidentali; ergo mundus absque peccato foret absolute perfectior. Respondeo negando majorem: licet enim equus excedat aliud animal additione materiæ, & formæ substantiali, si tamen careat oculis, auribus, & aliis potentiis, erit illo, quod talibus non careat, absolute imperfectior.

224. Objicies 9. Ad illas minores, & accidentales perfectiones colligendas sufficerent pauciora peccata; ergo mundus fuisset saltem perfectior, si pauciora peccata permitterentur. Respondeo pauciora illa peccata sufficere ad pauciora aliqua bona colligenda; ad colligenda autem plura, & majora bona, necessaria fuisse tot, ac tanta peccata,

S E C T I O XII.

An, & quomodo Deus velit permissionem peccatorum? Et quid de malo poena?

225. Dico 1. Deus volitione positivâ vult permissionem peccati. Ita D. Aug. in Enchirid. cap. 100. Magist. in 1. dist. 46. §. Ille verò. D. Thom. 1. p. q. 19. a. 9. Albert. 1. p. tract. 20. q. 80. memb. 2. art. 3. Alexand. 1. p. q. 38. & 40. memb. 2. & 3. D. Bonav. in 1. dist. 46. art. 1. q. 3. a. 5. & 6. Richard. dist. 46. art. 1. q. 3. 5. 7. & 8. Scot. in 1. dist. 47. q. unica, quos citat, & sequitur P. Ruiz de Volunt. Dei d. 26. sect. 6. n. 1. Probatur primò, quia ad perfectionem volitionis divinæ pertinet versari positivâ volitione circa quaneunque partem contradictionis, si objectum est capax talis volitionis; sed permissio peccati est objectum capax talis volitionis; cum sit bona nihil malitiæ includens, ut patet ex dictis, & patebit ex dicendis; ergo &c. Confirmatur, quia Deus sic vult quidquid oportet ad ejus gloriam, & Ecclesiæ utilitatem; sed ad hos fines oportet diabolo, ejusque membris plurima peccata permittere juxta illud. Apoc. 20. Oportet eum solvi. Et Matth. 24. Oportet primum hæc fieri. Et 1. Cor. 11. Oportet hæreses esse, ut qui probati sunt, manifesti fiant in vobis; ergo &c.

226. Probatur secundò, quia omnis effectus Prædestinationis est bonus, & volitus à Deo per volitionem positivam prædestinandi; sed permissio peccati in prædestinatis est effectus prædestinationis, ut infra dicemus; ergo &c. Tertiò, quia Deus potest velle omne opus, cujus est author; sed Deus absolute est author permissionis peccati; siquidem Patres id absolute affirmant; ergo &c. Quartò, quia permissio cujuslibet peccati est à Deo prædefinita, ita ut peccatum nihil unquam excedat, aut minuat mensuram Dei prædefinitione præscriptam; sed quæ à Deo prædefiniuntur, sunt à Deo volita; ergo &c.

227. Dices: In permissione peccati inest saltem diminutio aliqua prudentiæ, & gubernationis melioris, quatenus permittitur majus malum, quale est peccatum, ut colligatur minus bonum, quod ex tali permissione colligitur; ergo Deus non potest velle talem permissionem. Respondeo peccatum mortale esse quidem maximum malum peccantis, non autem Dei permittentis, ideoque nullum malum esse in Deo permittere peccata, cum non sint illius peccata, neque ei imputentur, sed homini.

228. Dico 2. Deus non ita permittit peccata, ut neget lumen, & favorem, sive concursus simpliciter necessarium ad illa vitanda, ut volunt Lutherani.